

TÜRKİYE'DE HUKUK FAKÜLTELERİ VE HUKUK EĞİTİMİ

FACULTIES OF LAW AND LEGAL EDUCATION IN TURKEY

Fahrettin DEMİRAG*

Hasan ÇİFTÇİ**

makaleler / articles

Özet: Bu makalede, hukuk fakültelerinin bulunduğu iller, öğrenci kontenjanları, en düşük ve en yüksek puanları, öğrenci ve öğretim üyeleri ile mezun sayıları hakkında ve barolara kayıtlı avukatların sayıları hakkında elde edilen istatistikler ışığında; Türkiye’de hukuk fakültelerinin ve hukuk öğretiminin durumu analiz edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Hukuk fakültesi, hukuk eğitimi, avukat.

Abstract: In this article, law schools and legal education in Turkey are analysed in the light of statistics obtained on the cities where law schools are established, the quotas for students, the maximum and minimum scores of law schools, the numbers of students, academics and graduates and the numbers of lawyers registered in bar associations.

Keywords: Law school, legal education, lawyer.

I. GİRİŞ

Anayasa’nın 2. maddesinde Türkiye Cumhuriyeti’nin hukuk devleti olduğu belirtilmiş, pek çok maddelerinde de, bunu gerçekleştirmenin devletin görevi olduğu vurgulanmıştır.

Hukuk devleti, temel hak ve özgürlükleri koruyan ve güvence altına alan yani hukuka bağlı Devlet demektir. Hukuk devletinin en

* E. Hakim Tuğgeneral, Askeri Yargıtay Onursal Başkanı.

** Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku ABD yüksek lisans öğrencisi.

önemli özelliği “*adil yargılanma hakkı*”nı güvence altına alması ve bunu sağlayacak düzenlemelere yer vermesidir. Bu hakkın hayata geçirilerek korunması, geliştirilip güçlendirilmesi için, bağımsız ve tarafsız mahkemelere, bilgili ve donanımlı hâkimlere, gerçeğin ortaya çıkarılması için objektif hareket ederek şüphelinin leh ve aleyhindeki delilleri eksiksiz toplayan, şüpheli ve mağdur haklarını gözeterek titiz ve etkin bir soruşturma yürüten Cumhuriyet savcılarına, sanık ve mağdur haklarının yakın takipçisi olan, iyi yetişmiş, bilgili ve sorumluluk bilincine sahip, fakat korkusuz avukatlara ihtiyaç vardır.

Yargılama sürecinde kamu adına görev alan bu üçlünün (hâkim, savcı ve avukatların) istenilen ve arzulanan niteliklere sahip olmaları, kişiliklerinin yanında meslek dışı ve meslek içi iyi bir eğitim görmüş olmalarına bağlıdır. Kuşkusuz, bunda almış oldukları hukuk eğitiminin payı büyüktür.

Ülkemizde hukuk eğitim öğretimi devlet ve vakıf üniversitelerinin hukuk fakültelerinde yapılmaktadır. Bugün itibarıyla ülkemizde 102 devlet, 52 vakıf üniversitesi olmak üzere; toplam 154 üniversite bulunmaktadır. 102 devlet üniversitesinin 25’inde, 52 vakıf üniversitesinin 33’ünde hukuk fakültesi bulunmaktadır. Hukuk fakültelerine, lise ve dengi okullardan mezun olanlar arasından ÖSYM tarafından yapılan genel sınavla öğrenci alınmakta, dört yıllık bir eğitim sonunda başarı gösteren öğrenci, “*Hukuk Lisans Diploması*” almaktadır.

Hâkim veya savcı olabilmek veya avukatlık yapabilmek için hukuk lisans diplomasına sahip olmak yeterli değildir. Bu mesleklere yönelecek olanların, aranan özel koşulların yanı sıra yapılacak sınavlarda başarılı olmaları ve staj süresini başarılı bir şekilde tamamlamaları da gerekmektedir.

Ülkemizde hukuk eğitim ve öğretimi öteden beri tartışılmakta, uluslararası standartlar dikkate alındığında yetersiz olduğu ve bu konuda köklü reformlara ihtiyaç olduğu çeşitli platformlarda yüksek yargı organlarının temsilcileri, Türkiye Barolar Birliği Başkanı ve hukuk bilim adamları tarafından dile getirilmektedir.

Bu çalışmada, hukuk fakültelerinin öğrenci kontenjanları, hukuk fakültesine giriş puanları, mevcut öğrenci ve öğretim üyeleri, mezun verdikleri öğrenci sayısı, 2008-2009 ile 2010-2011 öğretim yılları esas

alınarak çizelgeler halinde verilmiş ve bu konuda kısa açıklamalar yapılarak hukuk eğitim ve öğretimindeki eksiklikler ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bu suretle, yapılacak hukuk eğitim ve öğretimi reformuna katkı sağlanması amaçlanmıştır.

II. TÜRKİYE'DE 2010-2011 EĞİTİM ÖĞRETİM YILINDA HUKUK FAKÜLTELERİ

1. DEVLET VE/VEYA VAKIF ÜNİVERSİTELERİNDE HUKUK FAKÜLTESİ OLAN İLLER

2010-2011 ders yılı itibariyle 81 ilimizde, 102 devlet, 52 adet vakıf üniversitesi olmak üzere toplam 154 üniversitesi bulunmaktadır. 102 devlet üniversitesinin 25'inde, 52 vakıf üniversitesinin 33'ünde hukuk fakültesi yer almaktadır.

Hukuk fakültesi bulunan illerimiz Çizelge 1'de verilmiştir.

Çizelge 1. Devlet ve/veya Vakıf Üniversitelerinde Hukuk Fakültesi Bulunan İller

İl Adı	Devlet	Vakıf	Toplam	İl Adı	Devlet	Vakıf	Toplam
Ankara	4	7	11	Isparta	1	-	1
İstanbul	4	16	20	Kayseri	1	1	2
İzmir	1	3	4	Kırıkkale	1	-	1
Adana	1	-	1	Kocaeli	1	-	1
Antalya	1	1	2	Konya	1	2	3
Bursa	1	-	1	Malatya	1	-	1
Diyarbakır	1	-	1	Mersin	-	1	1
Eskişehir	1	-	1	Samsun	1	-	1
Erzurum	1	-	1	Trabzon	1	-	1
Erzincan	1	-	1	Yalova	1	-	1
Gaziantep	-	2	2	TOPLAM	25	33	58

Çizelge 1’de görüldüğü gibi, hukuk fakültesi olan il sayımız 21 olup, en fazla hukuk fakültesine sahip olan ilimiz İstanbul’dur. İstanbul’da 4 devlet, 16 vakıf üniversitesi kapsamında olmak üzere 20 hukuk fakültesi bulunmaktadır.

Ankara’da 4 devlet 7 vakıf, toplam 11; İzmir’de 1 devlet, 3 vakıf, toplam 4; Konya’da 1 devlet, 2 vakıf, toplam 3; Antalya ve Kayseri’de 1 devlet 1 vakıf; Gaziantep’te 2 vakıf olmak üzere hukuk fakültesi bulunmaktadır.

Adana, Bursa, Diyarbakır, Eskişehir, Erzurum, Erzincan, Isparta, Kırıkkale, Kocaeli, Malatya Samsun, Trabzon ve Yalova’da 1’er devlet, Mersin’de 1 vakıf üniversitesi bulunmaktadır.

2. HUKUK FAKÜLTELERİNİN 2010-2011 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI ÖĞRENCİ KONTENJANLARI

2.1. Devlet Üniversitelerinde Bulunan Hukuk Fakültelerinin 2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı öğrenci Kontenjanları

2010-2011 eğitim öğretim yılında devlet üniversitelerinde bulunan hukuk fakültelerinin kontenjanları ve bu fakülte kontenjanlarının genel kontenjanlara oranları çizelge 2’de özetlenmiştir.¹

¹ Milli Eğitim Bakanlığı’nın 6.07.2005 tarihli ve 15524 sayılı yazısı üzerine, 28.03.1983 tarihli ve 2890 sayılı Kanun’un ek 30. maddesine göre, Bakanlar Kurulu’na 14.07.2005 tarihinde kararlaştırılan ve 5 Ağustos 2005 tarih ve 2005/9184 sayılı *Resmî Gazete*’de yayınlanan Bakanlar Kurulu kararına göre kurulmuş olan Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi ile TBMM’de 14.07.2010 tarihinde kabul edilen 6005 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile kurulan Yıldırım Beyazıt Üniversitesi ve İstanbul Medeniyet Üniversitesi Hukuk Fakülteleri, 2010-2011 eğitim öğretim döneminde öğrenci talebinde bulunmamışlardır.

Çizelge 2. Devlet Üniversitelerinde Bulunan Hukuk Fakültelerinin 2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı Öğrenci Kontenjanları²

		Kontenjan	Toplam	%
1	Ankara Üniversitesi	800+20	820	
2	Gazi Üniversitesi (Ankara)	300+8	308	
3	Hacettepe Üniversitesi (Ankara)	-	-	
4	Yıldırım Beyazıt Üniversitesi (Ankara)	-	-	
			1 128	18.6
5	Galatasaray Üniversitesi (İstanbul)	25+1	26	
6	İstanbul Üniversitesi	800+20	820	
	İstanbul Üniversitesi (İkinci Öğretim)	400+10	410	
7	İstanbul Medeniyet Üniversitesi	-	-	
8	Marmara Üniversitesi (İstanbul)	400+10	410	
	Marmara Üniversitesi (İstanbul) (İkinci Öğretim)	400+10	410	
			2 076	34.5
9	Dokuz Eylül Üniversitesi (İzmir)	400+10	410	6.8
10	Akdeniz Üniversitesi (Antalya)	160+4	164	2.7
11	Anadolu Üniversitesi (Eskişehir)	160+4	164	2.7
12	Atatürk Üniversitesi (Erzurum)	75+2	77	1.3
13	Çukurova Üniversitesi (Adana)	75+2	77	1.3
14	Dicle Üniversitesi (Diyarbakır)	200+5	205	3.4
15	Erciyes Üniversitesi (Kayseri)	150+4	154	2.6
16	Erzincan Üniversitesi	160+4	164	2.7
17	İnönü Üniversitesi (Malatya)	110+3	113	1.9
18	Karadeniz Teknik Üniversitesi (Trabzon)	75+2	77	1.3
19	Kırıkkale Üniversitesi	110+3	113	
	Kırıkkale Üniversitesi (İkinci Öğretim)	110+3	113	
			226	3.8

² Bu konuda bkz. Tablo 4. Merkezi Yerleştirme ile Öğrenci Alan Yükseköğretim Lisans Programları.

20	Kocaeli Üniversitesi	110+3	113	1.9
21	Ondokuz Mayıs Üniversitesi (Samsun)	75+2	77	1.3
22	Selçuk Üniversitesi (Konya)	250+7	257	
	Selçuk Üniversitesi (Konya) (İkinci Öğretim)	250+7	257	
			514	8.5
23	Süleyman Demirel Üniversitesi (Isparta)	100+3	103	1.7
24	Uludağ Üniversitesi (Bursa)	100+3	103	1.7
25	Yalova Üniversitesi	75+2	77	1.3
		5 870+152	6 022	100.0

Türkiye’de bulunan 25 devlet üniversitesi hukuk fakültesinden 22’si, 2010-2011 eğitim öğretim yılında toplam 5.870 öğrenci kontenjanı talep etmiş ve ÖSYM’ce fakültelerin kontenjan taleplerine ek olarak 152 kontenjan eklenmiş ve devlet üniversitelerinde bulunan hukuk fakültelerinin toplam kontenjanı 6.022 olmuştur.

Ankara ve İstanbul’da 4’er, diğer 17 ilimizde 1’er hukuk fakültesi bulunmaktadır.

En yüksek öğrenci kontenjanı talep eden hukuk fakültesi (800 +20 normal eğitim, 400 +10 ikinci öğretim) 1 230 öğrenci ile İstanbul Üniversitesi hukuk fakültesi, en az öğrenci kontenjanı talep eden hukuk fakültesi (25 +1) 26 öğrenci ile Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesidir.

İstanbul Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Kırıkkale Üniversitesi ve Selçuk Üniversitesi hukuk fakülteleri normal eğitim yanında ikinci öğretim yapmaktadırlar.

Devlet üniversiteleri hukuk fakültelerinde en fazla öğrenci kontenjanı 2.076 (% 34,5) öğrenci ile İstanbul’da bulunan hukuk fakültesindedir. İstanbul’u 1.128 (% 18,6) öğrenci kontenjanı ile Ankara’da bulunan hukuk fakülteleri izlemektedir. İstanbul ve Ankara’da bulunan hukuk fakültelerinin toplam öğrenci kontenjanları, devlet üniversiteleri hukuk fakültelerinin toplam öğrenci kontenjanlarının % 53,1’dir.

2.2. Vakıf Üniversitelerinde Bulunan Hukuk Fakültelerinin 2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı Öğrenci Kontenjanları

2010-2011 eğitim öğretim yılında vakıf üniversitelerinde bulunan 33 hukuk fakültesinden öğrenci talebinde bulunan 27 hukuk fakültesinin kontenjanları ve bu fakülte kontenjanlarının genel kontenjanlara oranları Çizelge 3'te verilmiştir.³

Çizelge 3. Vakıf Üniversitelerinde Bulunan Hukuk Fakültelerinin 2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı Öğrenci Kontenjanları

	ÜNİVERSİTE	Kontenjan	Tam Burslu	% 50 Burslu	% 25 Burslu	Toplam	%
1	Atılım Üniversitesi (Ankara)	125	15	10	-	150	
2	Başkent Üniversitesi (Ankara)	125	15	-	10	150	
3	Bilkent Üniversitesi (Ankara)	120	20	20	-	160	
4	Çankaya Üniversitesi (Ankara)	140	20	-	-	160	
5	TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi (Ankara)	25	9	10	-	44	
6	Turgut Özal Üniversitesi (Ankara)	-	-	-	-	-	
7	Ufuk Üniversitesi (Ankara)	25	3	-	-	28	
		560	82	40	10	692	23.5
8	Bahçeşehir Üniversitesi (İstanbul)	65	10	-	-	75	
9	Beykent Üniversitesi (İstanbul)	100	13	12	-	125	
10	Doğuş Üniversitesi (İstanbul)	40	10	20	-	70	
11	Fatih Üniversitesi (İstanbul)	80	10	10	-	100	
12	İstanbul Aydın Üniversitesi	148	17	-	-	165	
13	İstanbul Bilgi Üniversitesi	142	18	8	7	175	
14	İstanbul Kültür Üniversitesi	100	15	15	15	145	
15	İstanbul Ticaret Üniversitesi	75	44	-	-	119	
16	Kadir Has Üniversitesi (İstanbul)	65	11	15	20	111	
17	Koç Üniversitesi (İstanbul)	50	9	8	2	69	
18	Maltepe Üniversitesi (İstanbul)	128	14	-	-	142	
19	Okan Üniversitesi (İstanbul)	49	6	-	-	55	
20	Yeditepe Üniversitesi (İstanbul)	90	30	30	-	150	
21	Yeni Yüzyıl Üniversitesi (İstanbul)*	70	10	20		100	
22	İstanbul Medipol Üniversitesi	-	-	-	-	-	

³ Yeni Yüzyıl Üniversitesi Hukuk Fakültesi, ek kontenjandan YÖK onayı ile öğrenci talebinde bulunmuştur. (Fakülte Kontenjanları. <http://www.yeniyuzyil.edu.tr/index.aspx?pid=3&sid=34>. Erişim Tarihi: 10.09.2010).

23	İstanbul Kemerburgaz Üniversitesi	-	-	-	-	-	
		1 202	217	138	44	1 601	54.5
24	Gediz Üniversitesi (İzmir)	70	20	10	-	100	
25	İzmir Üniversitesi	56	14	-	-	70	
26	Yaşar Üniversitesi (İzmir)	83	10	7	-	100	
		209	44	17	-	270	9.2
27	Çağ Üniversitesi (Mersin)	60	5	10	10	85	2.9
28	KTO Karatay Üniversitesi (Konya)	80	10	10	-	100	3.4
29	Mevlana Üniversitesi (Konya)	-	-	-	-	-	-
30	Melikşah Üniversitesi (Kayseri)	50	10	20	20	100	3.4
31	Zirve Üniversitesi (Gaziantep)	45	15	30	-	90	3.1
32	Gazikent Üniversitesi (Gaziantep)	-	-	-	-	-	
33	Uluslararası Antalya Üniversitesi	-	-	-	-	-	-
		235	40	70	30	375	12.8
		2 206	383	265	84	2 938	100.0

Türkiye’de bulunan 33 vakıf üniversitesi hukuk fakültesinden 27’si, 2010-2011 eğitim öğretim yılında normal 2.206, tam burslu 383, % 50 burslu 265 ve % 25 burslu 84 öğrenci olmak üzere toplam 2.938 öğrenci kontenjanı talep etmiştir. Turgut Özal Üniversitesi, Gazikent Üniversitesi, İstanbul Medipol Üniversitesi, İstanbul Kemerburgaz Üniversitesi, Meram Üniversitesi ve Uluslararası Antalya Üniversitesi Hukuk Fakülteleri öğrenci talep etmemiştir.⁴

⁴ Öğrenci talebinde bulunmayan hukuk fakülteleri, kuruluşları hakkında kısa bilgi verilerek aşağıda gösterilmiştir.

a) **İstanbul Kemerburgaz Üniversitesi Hukuk Fakültesi:** TBMM’de 22.05.2008 tarihinde kabul edilen 5765 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile kurulmuş,

b) **Gazikent Üniversitesi Hukuk Fakültesi (Gaziantep):** TBMM’de 31.07.2008 tarihinde kabul edilen 5786 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile kurulmuş,

c) **Turgut Özal Üniversitesi Hukuk Fakültesi (Ankara) ve**

d) **İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi:** TBMM’de 23.06.2009 tarihinde kabul edilen 5913 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile kurulmuşlar,

e) **Mevlana Üniversitesi Hukuk Fakültesi (Konya).** TBMM’de 23.06.2009 tarihinde kabul edilen 5913 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu İle Bazı

Ankara'da 7, İstanbul'da 16, İzmir'de 3, Gaziantep ve Konya'da 2'ser, diğer 3 ilimizde 1'er olmak üzere toplam 33 vakıf üniversitesinde hukuk fakültesi bulunmaktadır.

En yüksek öğrenci kontenjanı talep eden hukuk fakültesi, 175 öğrenci ile İstanbul Bilgi Üniversitesi Hukuk Fakültesi, en az öğrenci kontenjanı talep eden hukuk fakültesi 28 öğrenci ile Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi'dir.

Vakıf üniversiteleri hukuk fakültelerinde en fazla toplam öğrenci kontenjanı 1 601 (% 54,5) öğrenci ile İstanbul'da bulunan hukuk fakültelerindedir. İstanbul'u 692 (% 23,5) öğrenci kontenjanı ile Ankara, 270 (9,2) öğrenci kontenjanı ile İzmir izlemektedir. İstanbul, Ankara ve İzmir'de bulunan hukuk fakültelerinin toplam öğrenci kontenjanları, vakıf üniversiteleri hukuk fakültelerinin toplam öğrenci kontenjanlarının % 87,2' sidir.

3. HUKUK FAKÜLTELERİNİN 2010-2011 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI EN DÜŞÜK VE EN YÜKSEK PUANLARI

3.1. Devlet Üniversitelerinde Bulunan Hukuk Fakültelerinin 2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı En Düşük ve En Yüksek Puanları

2010-2011 eğitim öğretim yılında devlet üniversitelerinde bulunan hukuk fakültelerine yerleştirilen öğrencilerin en düşük ve en yüksek puanları çizelge 4'te özetlenmiştir.

Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile kurulmuş,

f) Uluslararası Antalya Üniversitesi Hukuk Fakültesi: TBMM'de 14.07.2010 tarihinde kabul edilen 6005 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile kurulmuş ve 2010-2011 eğitim öğretim döneminde öğrenci talebinde bulunmamışlardır.

Çizelge 4. Devlet Üniversitelerinde Bulunan Hukuk Fakültelerine Yerleştirilen Öğrencilerin 2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı En Düşük ve En Yüksek Puanları

	ÜNİVERSİTE	Toplam	En Düşük	En Yüksek
1	Akdeniz Üniversitesi (Antalya)	164	472,029	501,231
2	Anadolu Üniversitesi (Eskişehir)	164	478,432	499,866
3	Ankara Üniversitesi	820	501,398	545,438
4	Atatürk Üniversitesi (Erzurum)	77	465,084	493,624
5	Çukurova Üniversitesi (Adana)	77	473,850	489,509
6	Dicle Üniversitesi (Diyarbakır)	205	461,547	514,646
7	Dokuz Eylül Üniversitesi (İzmir)	410	480,232	537,937
8	Erciyes Üniversitesi (Kayseri)	154	469,757	504,088
9	Erzincan Üniversitesi	164	460,012	478,991
10	Galatasaray Üniversitesi (İstanbul)	26	544,510	566,980
11	Gazi Üniversitesi (Ankara)	308	491,716	507,895
12	Hacettepe Üniversitesi (Ankara)	-	-	-
13	İnönü Üniversitesi (Malatya)	113	462,981	524,842
14	İstanbul Üniversitesi	820	489,644	545,296
	İstanbul Üniversitesi (İkinci Öğretim)	410	476,928	525,901
15	Karadeniz Teknik Üniversitesi (Trabzon)	77	468,064	493,959
16	Kırıkkale Üniversitesi	113	466,648	489,007
	Kırıkkale Üniversitesi (İkinci Öğretim)	113	460,354	465,945
17	Kocaeli Üniversitesi	113	472,805	522,157
18	Marmara Üniversitesi (İstanbul)	410	485,217	516,087
	Marmara Üniversitesi (İstanbul) (İkinci Öğretim)	410	471,555	484,996
19	Ondokuz Mayıs Üniversitesi (Samsun)	77	466,818	491,842
20	Selçuk Üniversitesi (Konya)	257	471,147	510,709
	Selçuk Üniversitesi (Konya) (İkinci Öğretim)	257	463,234	471,161
21	Süleyman Demirel Üniversitesi (Isparta)	103	466,223	484,341
22	Uludağ Üniversitesi (Bursa)	103	476,844	489,631
23	Yalova Üniversitesi	77	465,453	472,613
24	Yıldırım Beyazıt Üniversitesi (Ankara)	-	-	-
25	İstanbul Medeniyet Üniversitesi	-	-	-
		6 022		

2010-2011 eğitim-öğretim yılında devlet üniversitelerinin hukuk fakültelerini tercih eden öğrencilerin puanları 460.012 ile 566.980 ara-

sında değişmektedir. En düşük puanla öğrenci alan fakülte Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi, en yüksek puanla öğrenci alan fakülte Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi'dir.

Hukuk fakültelerini tercih eden öğrencilerin taban puanları 460,012 - 544,510 arasında değişim göstermektedir. En düşük taban puanla öğrenci alan fakülte Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi (460,012), En yüksek taban puanla öğrenci alan fakülte Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi'dir (544,510).

Hukuk fakültelerini tercih eden öğrencilerin tavan puanları 465,945 - 566,980 arasında olup, en düşük tavan puanla öğrenci alan fakülte Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi ikinci öğretim programı, en yüksek tavan puanla öğrenci alan fakülte Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi'dir. Fakültelere göre değişen tavan puanları arasındaki fark 101,035 puandır.

3.2. Vakıf Üniversitelerinde Bulunan Hukuk Fakültelerinin 2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı En Düşük ve En Yüksek Puanları

2010-2011 eğitim öğretim yılında vakıf üniversitelerinde bulunan hukuk fakültelerine yerleştirilen öğrencilerin en düşük ve en yüksek puanları çizelge 5'te verilmiştir.

Çizelge 5. Vakıf Üniversitelerinde Bulunan Hukuk Fakültelerine Yerleştirilen Öğrencilerin 2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı En Düşük ve En Yüksek Puanları

	ÜNİVERSİTE	Genel Kontenjan		Tam Burslu		% 50 Burslu		% 25 Burslu	
		En Düşük	En Yüksek	En Düşük	En Yüksek	En Düşük	En Yüksek	En Düşük	En Yüksek
1	Atılım Üniversitesi (Ankara)	364,427	440,489	458,415	499,254	446,961	457,035	-	-
2	Bahçeşehir Üniversitesi (İstanbul)	402,771	494,887	534,510	544,382	-	-	-	-
3	Başkent Üniversitesi (Ankara)	407,807	445,722	479,764	495,882	-	-	449,694	459,667
4	Beykent Üniversitesi (İstanbul)	382,062	437,280	466,642	484,404	451,966	460,890	-	-
5	Bilkent Üniversitesi (Ankara)	441,498	505,562	544,890	564,723	506,788	543,067	-	-
6	Çağ Üniversitesi (Mersin)	373,738	422,458	461,366	464,804	446,099	460,244	427,007	445,674

7	Çankaya Üniversitesi (Ankara)	394,446	454,105	474,447	488,038	-	-	-	-
8	Turgut Özal Üniversitesi (Ankara)	-	-	-	-	-	-	-	-
9	Doğuş Üniversitesi (İstanbul)	371,976	427,456	463,624	485,615	443,632	453,309	-	-
10	Fatih Üniversitesi (İstanbul)	381,373	540,426	544,375	575,000	540,644	543,595	-	-
11	Gazikent Üniversitesi (Gaziantep)	-	-	-	-	-	-	-	-
12	Gediz Üniversitesi (İzmir)	391,898	455,039	487,795	528,129	455,903	462,929	-	-
13	İstanbul Aydın Üniversitesi	348,659	426,047	462,339	469,132	-	-	-	-
14	İstanbul Bilgi Üniversitesi	398,578	472,246	514,025	541,236	480,532	511,118	464,502	480,115
15	İstanbul Kültür Üniversitesi	377,612	433,792	471,341	517,969	454,197	465,507	433,850	453,527
16	İstanbul Ticaret Üniversitesi	420,500	461,949	468,652	522,778	-	-	-	-
17	İstanbul Medipol Üniversitesi	-	-	-	-	-	-	-	-
18	İstanbul Kemerburgaz Üniversitesi	-	-	-	-	-	-	-	-
19	Yeni Yüzyıl Üniversitesi (İstanbul)	-	-	-	-	-	-	-	-
20	İzmir Üniversitesi	393,204	457,247	459,334	474,439	-	-	-	-
21	Kadir Has Üniversitesi (İstanbul)	382,803	436,666	512,568	531,452	458,008	499,630	437,761	455,008
22	Koç Üniversitesi (İstanbul)	449,294	510,340	549,766	557,536	520,288	542,980	517,087	517,936
23	KTO Karatay Üniversitesi (Konya)	367,237	460,778	468,106	526,215	450,399	462,720	-	-
24	Mevlana Üniversitesi (Konya)	-	-	-	-	-	-	-	-
25	Maltepe Üniversitesi (İstanbul)	355,897	438,515	464,462	469,692	-	-	-	-
26	Melikşah Üniversitesi (Kayseri)	390,850	456,151	487,990	518,599	453,429	483,205	428,987	448,238
27	Okan Üniversitesi (İstanbul)	353,049	396,234	483,961	495,801	-	-	-	-
28	TOBB Ekonomi ve Tek.Ü. (Ankara)	435,929	473,468	544,246	576,653	476,265	537,993	-	-
29	Ufuk Üniversitesi (Ankara)	387,202	426,968	472,890	475,667	-	-	-	-
30	Uluslararası Antalya Üniversitesi	-	-	-	-	-	-	-	-
31	Yaşar Üniversitesi (İzmir)	394,719	460,745	471,347	485,042	463,065	468,322	-	-
32	Yeditepe Üniversitesi (İstanbul)	406,042	460,685	512,355	538,531	462,933	507,102	-	-
33	Zirve Üniversitesi (Gaziantep)	381,733	476,108	506,542	544,876	445,781	504,935	-	-

2010-2011 eğitim-öğretim yılında vakıf üniversitelerinin hukuk fakültelerine genel kontenjanda yerleştirilen öğrencilerin puanları 348.659 ile 540.426 arasında değişmektedir. En düşük puanla öğrenci alan fakülte İstanbul Aydın Üniversitesi Hukuk Fakültesi, en yüksek puanla öğrenci alan fakülte Fatih Üniversitesi Hukuk Fakültesi'dir.

Vakıf üniversitesi hukuk fakültelerini genel kontenjanda tercih eden öğrencilerin taban puanları 348.659 - 449.294 arasında değişim göstermektedir. En düşük taban puanla öğrenci alan fakülte İstanbul Aydın Üniversitesi Hukuk Fakültesi, en yüksek taban puanla öğrenci alan fakülte Koç Üniversitesi Hukuk Fakültesi'dir. Fakültelere göre değişen taban puanları arasındaki fark 100.635 puandır.

Hukuk fakültelerini genel kontenjanda tercih eden öğrencilerin tavan puanları 396,234 - 540,426 arasında olup, en düşük tavan puanla öğrenci alan fakülte Okan Üniversitesi Hukuk Fakültesi, en yüksek tavan puanla öğrenci alan fakülte Fatih Üniversitesi Hukuk Fakültesidir. Fakültelere göre değişen tavan puanları arasındaki fark 144,192 puandır. En düşük taban puanı ile en yüksek tavan puanı arasındaki fark ise, 201,767 puandır.

Tam burslu öğrenciler yönünden 2010-2011 eğitim-öğretim yılında vakıf üniversitelerinin hukuk fakültelerine yerleştirilen öğrencilerin puanları 458,415 ile 576,653 arasında değişmektedir. En düşük puanla öğrenci alan fakülte Atılım Üniversitesi Hukuk Fakültesi, en yüksek puanla öğrenci alan fakülte TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Hukuk Fakültesi'dir.

Vakıf Üniversitesi Hukuk fakültelerini tam burslu olarak tercih eden öğrencilerin taban puanları 458.415 - 549,766 arasında değişim göstermektedir. En düşük taban puanla öğrenci alan fakülte Atılım Üniversitesi Hukuk Fakültesi, en yüksek taban puanla öğrenci alan fakülte Koç Üniversitesi Hukuk Fakültesi'dir.

Hukuk fakültelerini tam burslu tercih eden öğrencilerin tavan puanları 464,804 - 576,653 arasında olup, en düşük tavan puanla öğrenci alan fakülte Çağ Üniversitesi Hukuk Fakültesi, en yüksek tavan puanla öğrenci alan fakülte TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Hukuk Fakültesi'dir. Fakültelere göre değişen tavan puanları arasındaki fark 111,849 puandır.

% 50 burslu öğrenci talebinde bulunan fakülte sayısı 17’dir. 2010-2011 eğitim-öğretim yılında vakıf üniversitelerinin hukuk fakültelerini % 50 burslu olarak tercih eden öğrencilerin taban puanları 443,632 – 540,644 arasında, bunlardan vakıf hukuk fakültelerine yerleştirilen öğrencilerin puanları ise 443,632 – 543,595 arasında değişmektedir. En düşük taban puanla öğrenci alan fakülte Doğu Üniversitesi Hukuk Fakültesi, en yüksek taban puanla öğrenci alan fakülte, Fatih Üniversitesi Hukuk Fakültesi’dir. Fakültele göre değişen tavan puan farkı 99,963 dür.

Hukuk fakültelerini % 50 burslu tercih eden öğrencilerin tavan puanları 453.309 – 543.595 arasında olup, en düşük tavan puanla öğrenci alan fakülte Doğu Üniversitesi Hukuk Fakültesi, en yüksek tavan puanla öğrenci alan fakülte, Fatih Üniversitesi Hukuk Fakültesi’dir. Fakültele göre değişen tavan puanları arasındaki fark 90.286 puandır.

% 25 burslu öğrenci talebinde bulunan fakülte sayısı 7’dir. 2010-2011 eğitim-öğretim yılında vakıf üniversitelerinin hukuk fakültelerini % 25 burslu olarak tercih eden ve yerleştirilen öğrencilerin puanları 427,007 - 517,936 arasında değişmektedir. En düşük puanla öğrenci alan fakülte Çag Üniversitesi Hukuk Fakültesi, en yüksek puanla öğrenci alan fakülte Koç Üniversitesi Hukuk Fakültesi’dir. Fakültele göre değişen taban puanları arasındaki fark 90,080 puandır.

Hukuk fakültelerini % 25 burslu tercih eden öğrencilerin tavan puanları 445,674- 517,936 arasında olup, en düşük tavan puanla öğrenci alan fakülte Çag Üniversitesi Hukuk Fakültesi, en yüksek tavan puanla öğrenci alan fakülte, Koç Üniversitesi Hukuk Fakültesi’dir. Fakültele göre değişen tavan puanları arasındaki fark 72.262 puandır.

3. HUKUK FAKÜLTELERİNİN 2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI ÖĞRENCİ VE ÖĞRETİM ÜYESİ SAYISI İLE MEZUN SAYISI

3.1. Devlet Üniversitelerinde Bulunan Hukuk Fakültelerinin 2008-2009 Eğitim Öğretim Yılı Öğrenci, Öğretim Üyesi ve Mezun Sayısı

Devlet üniversitelerinde bulunan hukuk fakültelerinin 2008-2009 eğitim öğretim yılı öğrenci, tam zamanlı öğretim üyesi ve mezun sayısı ile öğretim üyesi başına düşen öğrenci sayıları çizelge 6' da verilmiştir.⁵

⁵ Yüksek Öğretim Katalogu 1 - 247 s. (http://www.yok.gov.tr/katalog/katalog_devlet.pdf).

⁶ 2008- 2009 öğretim yılında öğrencisi bulunmayan ve/veya mezun vermeyen hukuk fakülteleri kuruluş yasaları belirtilmek suretiyle aşağıda gösterilmiştir.

Uludağ Üniversitesi Hukuk Fakültesi (Bursa): 21 Temmuz 1995 tarih ve 22350 sayılı *Resmi Gazete*'de yayınlanan 4 Temmuz 1995 tarih ve 95/7044 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile,

Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi (Ankara): 5 Ağustos 2005 günü *Resmi Gazete*'de yayınlanan 2005/9184 Karar Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile.

Atatürk Üniversitesi Hukuk Fakültesi (Erzurum): 29 Eylül 2006 gün ve 26304 sayılı *Resmi Gazete*'de yayınlanan 2006/10912 Karar Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile.

Karadeniz Teknik Üniversitesi Hukuk Fakültesi (Trabzon): 26.12.2007 gün ve 26738 sayılı *Resmi Gazete*'de yayınlanan 2007/12968 Karar Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile.

Çukurova Üniversitesi Hukuk Fakültesi (Adana): 21.03.2007 gün ve 26469 sayılı *Resmi Gazete*'de yayınlanan 2007/11760 Karar Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile.

Yalova Üniversitesi Hukuk Fakültesi: TBMM'de 22.05.2008 tarihinde kabul edilen 5765 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile.

Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi (Isparta): 04.09. 2008 gün ve 26987 sayılı *Resmi Gazete*'de yayınlanan 2008/14045 Karar Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile.

Öndokuz Mayıs Üniversitesi Hukuk Fakültesi (Samsun): 13.01.2009 gün ve 27109 sayılı *Resmi Gazete*'de yayınlanan 2008/14492 Karar Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile.

İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi (Malatya) : 23.06.2009 gün ve 27267 sayılı *Resmi Gazete*'de yayınlanan 2009/15035 Karar Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile.

Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Hukuk Fakültesi ve İstanbul Medeniyet Üniversitesi Hukuk Fakültesi: TBMM'de 14.07.2010 tarihinde kabul edilen 6005 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile.

Çizelge 6. Devlet Üniversitelerinde Bulunan Hukuk Fakültelerinin 2008-2009 Eğitim Öğretim Yılı Öğrenci, Öğretim Üyesi ve Mezun Sayısı⁶

		08 – 09 Toplam Öğrenci Sayısı	08 – 09 Mezun Sayısı	Tam Zamanlı Öğretim Üyesi Sayısı	Öğretim Üyesi Başına Düşen Öğrenci Sayısı
1	Akdeniz Üniversitesi (Antalya)	307	58	21	15
2	Anadolu Üniversitesi (Eskişehir)	474	123	16	30
3	Ankara Üniversitesi	2 431	389	50	49
4	Atatürk Üniversitesi (Erzurum)	134	-	3	45
5	Çukurova Üniversitesi (Adana)	83	-	2	42
6	Dicle Üniversitesi (Diyarbakır)	530	120	24	22
7	Dokuz Eylül Üniversitesi (İzmir)	1 485	284	35	42
8	Erciyes Üniversitesi (Kayseri)	344	35	6	57
9	Erzincan Üniversitesi	435	85	16	27
10	Galatasaray Üniversitesi (İstanbul)	270	23	23	12
11	Gazi Üniversitesi (Ankara)	1 077	125	57	19
12	Hacettepe Üniversitesi (Ankara)	-	-	-	-
13	İnönü Üniversitesi (Malatya)	-	-	-	-
14	İstanbul Üniversitesi	3 608	509	108	33
15	İstanbul Medeniyet Üniversitesi	-	-	-	-
16	Karadeniz Teknik Üniversitesi (Trabzon)	84	-	-	-
17	Kırıkkale Üniversitesi	478	72	-	-
18	Kocaeli Üniversitesi	463	96	22	21

19	Marmara Üniversitesi (İstanbul)	3 083	739	54	57
20	Ondokuz Mayıs Üniversitesi (Samsun)	-	-	-	-
21	Selçuk Üniversitesi (Konya)	2 040	508	29	70
22	Süleyman Demirel Üniversitesi (Isparta)	102	-	8	13
23	Uludağ Üniversitesi (Bursa)	227	-	7	32
24	Yalova Üniversitesi	-	-	-	-
25	Yıldırım Beyazıt Üniversitesi (Ankara)	-	-	-	-
		17 655	3 166	481	37

2008-2009 eğitim öğretim yılında öğrencisi bulunan 19 hukuk fakültesinde 17.655 öğrenci bulunmakta, en fazla öğrenci sayısı 3.608 ile İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde, en az öğrenci sayısı 83 ile Çukurova Üniversitesi Hukuk Fakültesindedir.

2008-2009 eğitim öğretim yılında mezun veren 14 hukuk fakültesinden mezun olan öğrenci sayısı 3.166'dır. En fazla mezunu 739 öğrenci ile Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi, en az mezunu 23 öğrenci ile Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi vermiştir.

Devlet üniversiteleri hukuk fakülteleri içerisinde 2008-2009 eğitim öğretim yılında 17 hukuk fakültesinde 481 tam zamanlı öğretim üyesi görev yapmaktadır. En fazla tam zamanlı öğretim üyesi sayısı 108 ile İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde, en az tam zamanlı öğretim üyesi sayısı 2 ile Çukurova Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ndedir.

Öğrencisi bulunmasına karşın tam zamanlı öğretim üyesi bulunmayan Hukuk Fakülteleri; Karadeniz Teknik Üniversitesi ve Kırıkkale Üniversitesi hukuk fakülteleridir.

2008-2009 eğitim öğretim yılında öğretim üyesi başına düşen öğrenci sayıları yönünden Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi 70 öğrenci ile ilk sırayı, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi ise 12 öğrenci ile son sırayı almaktadır. Ortalama öğretim üyesi başına düşen öğrenci sayısı 37'dir.

3.3. Vakıf Üniversitelerinde Bulunan Hukuk Fakültelerinin 2008-2009 Eğitim Öğretim Yılı Toplam Öğrenci, Öğretim Üyesi ve Mezun Sayıları

Vakıf üniversitelerinde bulunan hukuk fakültelerinin 2008-2009 eğitim öğretim yılı toplam öğrenci sayıları ve mezun öğrenci sayıları Çizelge 7’de özetlenmiştir.⁷

⁷ (Yüksek Öğretim Katalogu 248 – 317 s Vakıf Üniversiteleri.http://www.yok.gov.tr/katalog/katalog_vakif.pdf. Erişim Tarihi 10.09.2010)

⁸ 2008- 2009 öğretim yılında öğrencisi bulunmayan ve/veya mezun vermeyen hukuk fakülteleri kuruluş yasaları belirtilmek suretiyle aşağıda gösterilmiştir.

TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Hukuk Fakültesi (Ankara): 15.05.2008 gün ve 26877 sayılı *Resmi Gazete*’de yayınlanan 2008/13659,

İzmir Üniversitesi Hukuk Fakültesi: 15.05.2008 gün ve 26877 sayılı *Resmi Gazete*’de yayınlanan 2008/13660,

Fatih Üniversitesi Hukuk Fakültesi (İstanbul) : 15.05.2008 gün ve 26877 sayılı *Resmi Gazete*’de yayınlanan 2008/13662,

Okan Üniversitesi Hukuk Fakültesi (İstanbul):15.05.2008 gün ve 26877 sayılı *Resmi Gazete*’de yayınlanan 2008/13663,

İstanbul Aydın Üniversitesi Hukuk Fakültesi:15.05.2008 gün ve 26877 sayılı *Resmi Gazete*’de yayınlanan 2008/13664,

Doğuş Üniversitesi Hukuk Fakültesi (İstanbul):15.05.2008 gün ve 26877 sayılı *Resmi Gazete*’de yayınlanan 2008/13665,

Beykent Üniversitesi Hukuk Fakültesi (İstanbul): 15.05.2008 gün ve 26877 sayılı *Resmi Gazete*’de yayınlanan 2008/13666 Karar sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile,

İstanbul Kemerburgaz Üniversitesi Hukuk Fakültesi: TBMM’de 22.05.2008 tarihinde kabul edilen 5765 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile,

Melikşah Üniversitesi Hukuk Fakültesi (Kayseri): TBMM’de 31.07.2008 tarihinde kabul edilen 5799 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile,

Gazikent Üniversitesi Hukuk Fakültesi (Gaziantep) ve Gediz Üniversitesi Hukuk Fakültesi (İzmir): TBMM’nce 31.07.2008 tarihinde kabul edilen 5796 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile,

Zirve Üniversitesi Hukuk Fakültesi (Gaziantep) ve İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Hukuk Fakültesi: TBMM’de 18.02.2009 tarihinde kabul edilen 5839 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile,

Turgut Özal Üniversitesi Hukuk Fakültesi (Ankara) ve İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi, KTO Karatay Üniversitesi Hukuk Fakültesi (Konya) Mevlana Üniversitesi Hukuk Fakültesi (Konya): TBMM’de 23.06.2009 tarihinde kabul edilen 5913 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair

Çizelge 7. Vakıf Üniversitelerinde Bulunan Hukuk Fakültelerinin 2008-2009 Eğitim Öğretim Yılı Toplam Öğrenci Sayıları, Mezun Öğrenci Sayıları, Tam Zamanlı Öğretim Üyesi Sayısı ve Öğretim Üyesi Başına Düşen Öğrenci Sayısı⁸

		08 – 09 Toplam Öğrenci Sayısı	08 – 09 Mezun Sayısı	Tam Zamanlı Öğretim Üyesi Sayısı	Öğretim Üyesi Başına Düşen Öğrenci Sayısı
1	Atılım Üniversitesi (Ankara)	546	27	13	42
2	Bahçeşehir Üniversitesi (İstanbul)	774	108	15	52
3	Başkent Üniversitesi (Ankara)	706	170	17	42
4	Beykent Üniversitesi (İstanbul)	176	-	17	10
5	Bilkent Üniversitesi (Ankara)	765	126	22	35
6	Çağ Üniversitesi (Mersin)	426	63	18	24
7	Çankaya Üniversitesi (Ankara)	629	207	13	48
8	Doğuş Üniversitesi (İstanbul)	117	-	9	13
9	Fatih Üniversitesi (İstanbul)	100	-	12	8
10	Gazikent Üniversitesi (Gaziantep)	-	-	-	-
11	Gediz Üniversitesi (İzmir)	-	-	-	-
12	İstanbul Aydın Üniversitesi	210	-	2	105
13	İstanbul Bilgi Üniversitesi	732	157	28	26
14	İstanbul Kemerburgaz Üniversitesi	-	-	-	-
15	İstanbul Kültür Üniversitesi	746	189	-	-
16	İstanbul Medipol Üniversitesi	-	-	-	-
17	İstanbul Ticaret Üniversitesi	497	88	13	38
18	İzmir Üniversitesi	-	-	-	-
19	Kadir Has Üniversitesi (İstanbul)	471	69	28	17
20	Koç Üniversitesi (İstanbul)	232	45	12	19
21	KTO Karataş Üniversitesi (Konya)	-	-	-	-
22	Maltepe Üniversitesi (İstanbul)	593	101	35	17
23	Melikşah Üniversitesi (Kayseri)	-	-	-	-
24	Mevlana Üniversitesi (Konya)	-	-	-	-

Kanun ile,

Uluslararası Antalya Üniversitesi Hukuk Fakültesi: TBMM’nce 14.07.2010 tarihinde kabul edilen 6005 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile kurulmuşlardır.

25	Okan Üniversitesi (İstanbul)	100	-	10	10
26	TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi (Ankara)	32	-	1	32
27	Turgut Özal Üniversitesi (Ankara)	-	-	-	-
28	Ufuk Üniversitesi (Ankara)	292	71	9	32
29	Uluslararası Antalya Üniversitesi	-	-	-	-
30	Yaşar Üniversitesi (İzmir)	153	-	16	10
31	Yeditepe Üniversitesi (İstanbul)	863	117	24	36
32	Yeni Yüzyıl Üniversitesi (İstanbul)	-	-	-	-
33	Zirve Üniversitesi (Gaziantep)	-	-	-	-
	TOPLAM	9 160	1 538	314	29

2008-2009 eğitim öğretim yılında öğrencisi bulunan 21 hukuk fakültesinde, 9.160 öğrenci bulunmaktadır. En fazla öğrenci sayısı 863 ile Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesinde, en az öğrenci sayısı 32 ile TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Hukuk Fakültesi’ndedir.

2008-2009 eğitim öğretim yılında mezun veren 14 hukuk fakültesinden mezun olan öğrenci sayısı 1.538 dir. En fazla mezunu 207 öğrenci ile Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi, en az mezunu 27 öğrenci ile Atılım Üniversitesi Hukuk Fakültesi vermiştir.

Vakıf üniversiteleri hukuk fakülteleri içersinde 2008-2009 eğitim öğretim yılında 20 hukuk fakültesinde 314 tam zamanlı öğretim üyesi görev yapmaktadır. En fazla tam zamanlı öğretim üyesi sayısı 35 ile Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi’nde, en az tam zamanlı öğretim üyesi sayısı, (1) öğretim üyesiyle TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Hukuk Fakültesi’ndedir.

Öğrencisi bulunmasına karşın tam zamanlı öğretim üyesi bulunmayan hukuk fakültesi ise İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi’dir.

2008-2009 eğitim öğretim yılında öğretim üyesi başına düşen öğrenci sayıları yönünden İstanbul Aydın Üniversitesi Hukuk Fakültesi 105 öğrenci ile ilk sırayı, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi ise 12 öğrenci ile son sırayı almaktadır. Bu öğretim yılı için ortalama öğretim üyesi başına düşen öğrenci sayısı 29’dur.

3.4. Vakıf Üniversitelerinde Bulunan Hukuk Fakültelerinin 14.07.2010 Tarihi İtibariyle Tam Zamanlı Öğretim Üyesi Sayıları

Vakıf üniversitelerinde bulunan hukuk fakültelerinin 14.07.2010 tarihi itibariyle tam zamanlı öğretim üyesi sayıları çizelge 8’de verilmiştir.

Çizelge 8. Vakıf Üniversitelerinde Bulunan Hukuk Fakültelerinin
14.07.2010 Tarihi İtibariyle Tam Zamanlı Öğretim Üyesi Sayıları⁹

		Tam Zamanlı Öğretim Üyesi				Tam Zamanlı Öğretim Üye Yardımcıları			
		Prof. Dr.	Doç. Dr.	Yard. Doç. Dr.	Top.	Dr.	Öğ. Gör.	Top.	Arş. Gör.
1	Atılım Üniversitesi (Ankara)	8	1	4	13	-	3	3	6
2	Bahçeşehir Üniversitesi (İstanbul)	10	1	4	15	2	2	4	24
3	Başkent Üniversitesi (Ankara)	10	1	6	17	-	2	2	9
4	Beykent Üniversitesi (İstanbul)	5	1	2	8	-	8	8	-
5	Bilkent Üniversitesi (Ankara)	15	1	11	27	-	-	-	-
6	Çağ Üniversitesi (Mersin)	12			17				
7	Çankaya Üniversitesi (Ankara)	7	1	5	13	3	1	4	7
8	Doğuş Üniversitesi (İstanbul)	1	3	7	11	-	-	-	12
9	Fatih Üniversitesi	1	2	1	4	-	1	1	7
10	Gazikent Üniversitesi (Gaziantep)	-	-	-	-	-	-	-	-
11	Gediz Üniversitesi (İzmir)	1	1	1	3	-	-	-	3
12	İstanbul Aydın Üniversitesi	3	-	2	5	3	-	3	4
13	İstanbul Bilgi Üniversitesi	9	4	8	21	3	1	4	20
14	İstanbul Kemerburgaz Üniversitesi	-	-	-	-	-	-	-	-
15	İstanbul Kültür Üniversitesi	11	1	4	16	-	10	10	16
16	İstanbul Medipol Üniversitesi	-	-	-	-	-	-	-	-
17	İstanbul Ticaret Üniversitesi	4	4	1	9	-	-	-	-
18	İzmir Üniversitesi	1	1	2	4	-	-	-	10

⁹ Vakıf Yükseköğretim Kurumları Kadrolu Öğretim Elemanlarının Bölümlere Göre Dağılımı http://www.yok.gov.tr/y/ozet_rapor.htm. Erişim Tarihi 10.09.2010.

19	Kadir Has Üniversitesi (İstanbul)	6	3	6	15	2	-	2	13
20	Koç Üniversitesi (İstanbul)	6	1	5	12	7	-	7	-
21	KTO Karatay Üniversitesi (Konya)	2	-	2	4	-	-		2
22	Maltepe Üniversitesi (İstanbul)	7	2	7	16	3	2	5	14
23	Melikşah Üniversitesi (Kayseri)	-	2	1	3	1	-	1	1
24	Mevlana Üniversitesi	-	-	-	-	-	-	-	-
25	Okan Üniversitesi (İstanbul)	4	-	2	6	-	1	1	10
26	TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi (Ankara)	1	-	1	2	1	-	1	1
27	Turgut Özal Üniversitesi (Ankara)	-	-	-	-	-	-	-	-
28	Ufuk Üniversitesi (Ankara)	6	2	1	9	-	3	3	10
29	Uluslararası Antalya Üniversitesi	-	-	-	-	-	-	-	-
30	Yaşar Üniversitesi (İzmir)	6	2	3	11	-	1	1	7
31	Yeditepe Üniversitesi (İstanbul)	10	5	8	23	2	1	3	4
32	Yeni Yüzyıl Üniversitesi (İstanbul)	1	-	3	4	-	-	-	-
33	Zirve Üniversitesi (Gaziantep)	-	1	3	4	-	1	1	4
	TOPLAM	135	40	100	275	27	37	64	184

Vakıf üniversiteleri hukuk fakültelerinde tam zamanlı öğretim üyesi olarak görev yapan 135 Prof. Dr., 40 Doçent Dr. ve 100 Yardımcı Doç. Dr. bulunmaktadır. Çağ Üniversitesi Hukuk Fakültesi’nde bulunan 12 Prof. Dr. ve Doç. Dr. Bu sayıya eklendiğinde Prof. Dr. ve Doç. Dr. öğretim üyesi sayısı 187 olmaktadır.

Vakıf üniversiteleri hukuk fakültelerinde en fazla öğretim üyesi sayısı 23 ile Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesinde, en az öğretim üyesi sayısı 2 ile TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Hukuk Fakültesi’ndedir.

Turgut Özal Üniversitesi Hukuk Fakültesi ve Uluslararası Antalya Üniversitesi Hukuk Fakültesi yeni açılan fakülteler olduğundan henüz öğretim üyeleri yoktur.

4.1. ADLİ YARGI HÂKİM ve CUMHURİYET SAVCILARININ SAYISI İLE İLLERE GÖRE DAĞILIMI

81 ilimizde görev yapan adli hâkim ve Cumhuriyet savcı sayıları Çizelge 9'da verilmiştir.¹⁰

Çizelge 9. Türkiye'de Adli Yargıda Görevli Hâkim ve Cumhuriyet Savcı sayısı (İllere göre)

İLLER	Hâkim ve C. Savcı Sayısı	İLLER	Hâkim ve C. Savcı Sayısı
Adana	248	Konya	226
Adıyaman	51	Kütahya	71
Afyonkarahisar	100	Malatya	104
Ağrı	63	Manisa	173
Amasya	39	K.Maraş	98
Ankara	1748	Mardin	72
Antalya	314	Muğla	146
Artvin	39	Muş	36
Aydın	154	Nevşehir	52
Balıkesir	167	Niğde	46
Bilecik	39	Ordu	104
Bingöl	38	Rize	53
Bitlis	44	Sakarya	101
Bolu	51	Samsun	158
Burdur	51	Siirt	40
Bursa	245	Sinop	44
Çanakkale	75	Sivas	101
Çankırı	41	Tekirdağ	103
Çorum	74	Tokat	75
Denizli	133	Trabzon	97
Diyarbakır	152	Tunceli	45
Edirne	73	Şanlıurfa	119
Elazığ	78	Uşak	55
Erzincan	47	Van	118
Erzurum	127	Yozgat	70
Eskişehir	96	Zonguldak	79
Gaziantep	144	Aksaray	36

¹⁰ Bu sayıya Yüksek Mahkeme üyeleri (Anayasa Mahkemesi, Yargıtay ve Danıştay) ile askeri hakimler dahil değildir. Buna karşılık askerlik hizmetini yedek subay olarak yapan hakim ve savcılar listeye alınmıştır. Yüksek Seçim Kurulu, Adli ve İdari Yargı Seçim Çevreleri Esas Alınarak Oluşturulan, Soyad Sıralı Seçmen Listeleri (29.09.2010) <http://www.ysk.gov.tr/ysk/index.html> Erişim Tarihi: 09.10.2010)

Giresun	69	Karaman	36
Gümüşhane	27	Kırıkkale	42
Hakkari	35	Batman	41
Hatay	131	Şırnak	44
Isparta	71	Bartın	32
Mersin	195	Iğdır	28
İstanbul	1557	Yalova	21
İzmir	541	Karabük	44
Kars	51	Osmaniye	53
Kastamonu	82	Düzce	49
Kayseri	131	Ardahan	33
Kırklareli	56	Bayburt	9
Kırşehir	40	Kilis	16
Kocaeli	145	TOPLAM	10432

81 ilimizde görev yapan adli yargı hâkim ve Cumhuriyet savcı sayısı 10.432 olup, en fazla hâkim ve Cumhuriyet savcısının görev yaptığı il 1.748 ile Ankara’dır. Ankara’yı 1.557 hâkim ve Cumhuriyet savcısı ile İstanbul, 541 ile İzmir izlemektedir. En az hâkim ve Cumhuriyet savcısının görev yaptığı iller 9, 16 ve 21 hâkim ve Cumhuriyet savcısı ile Bayburt, Kilis ve Yalova’dır.

Türkiye’nin 31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla nüfusu 72.561.312 dir.¹¹

Ülkemizde 6.956 kişiye 1 hâkim ve Cumhuriyet savcısı düşmektedir.

4. 2. İDARİ YARGI HÂKİM VE CUMHURİYET SAVCILARI SAYISI VE İLLERE GÖRE DAĞILIMI

Ülkemizde 25’i bölge idare mahkemesi olmak üzere 43 ilimizde idari yargı teşkilatı mevcut olup bu mahkemelerde görev yapan idari hâkim ve Cumhuriyet savcı sayıları Çizelge 10’da verilmiştir.

¹¹ TÜİK. Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları - Dönemi: 2009.

¹² http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?tb_id=39&ust_id=11 Erişim Tarihi: 16.10.2010)

Çizelge 10. Türkiye’de İdari Yargıda Görevli Hâkim ve Cumhuriyet Savcı Sayısı (İllere Göre)¹²

	Hâkim ve Savcı Sayısı		Hâkim ve Savcı Sayısı
Adana	31	Kayseri	20
Afyonkarahisar	6	Kocaeli	16
Ankara	505	Konya	21
Antalya	30	Malatya	15
Aydın	15	Manisa	16
Balıkesir	8	Mardin	7
Bursa	34	Muğla	9
Çanakkale	4	Ordu	15
Çorum	5	Rize	5
Denizli	13	Sakarya	20
Diyarbakır	26	Samsun	18
Edirne	13	Sivas	15
Elazığ	10	Tekirdağ	11
Erzurum	21	Tokat	5
Eskişehir	21	Trabzon	13
Gaziantep	20	Şanlıurfa	8
Hatay	11	Van	22
Isparta	6	Yozgat	5
Mersin	22	Zonguldak	13
İstanbul	139	Aksaray	6
İzmir	53	Kırıkkale	16
Kastamonu	7	TOPLAM	1276

¹² Yüksek Seçim Kurulu, Adli ve İdari Yargı Seçim Çevreleri Esas Alınarak Oluşturulan, Soyad Sıralı Seçmen Listeleri.
(29.09.2010) <http://www.ysk.gov.tr/ysk/index.html> Erişim Tarihi: 09.10.2010)

43 ilimizde idari yargıda görevli hâkim ve savcı sayısı 1.276 olup, en fazla hâkim ve savcısının görev yaptığı il, adli yargıda olduğu gibi 505 ile Ankara’dır. Ankara’yı 139 hâkim ve savcı ile İstanbul, 53 hâkim ve savcı ile İzmir izlemektedir. En az hâkim ve savcının görev yaptığı iller Çanakkale, Çorum, Rize, Tokat ve Yozgat’tır. Bunlardan Çanakkale’de 4, diğer dört ilde 5’er hâkim ve savcı bulunmaktadır.

TÜRKİYE’DE BULUNAN 78 BAROYA KAYITLI AVUKAT SAYILARI

31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla, 81 ilimizin 78’inde baro bulunmakta, Bayburt, Kilis ve Ardahan’da baro bulunmamaktadır. 78 ilimizde bulunan barolara kayıtlı toplam, erkek ve kadın Avukat sayıları Çizelge 11’de verilmiştir.

Çizelge 11. 31 Aralık 2009 itibarıyla Tüm Barolardaki Toplam, Erkek ve Kadın Avukat Sayıları¹³

BARO ADI	ERKEK	KADIN	TOPLAM	BARO ADI	ERKEK	KADIN	TOPLAM
Adana	977	535	1.512	Kocaeli	509	294	803
Adıyaman	149	31	180	Konya	1.019	421	1.440
Afyonkarahisar	224	75	299	Kütahya	165	67	232
Ağrı	56	14	70	Malatya	273	73	346
Amasya	104	33	137	Manisa	473	169	642
Ankara	5.640	3.797	9.437	K.Maraş	271	62	333
Antalya	1.427	766	2.193	Mardin	110	29	139
Artvin	37	17	54	Muğla	462	340	802
Aydın	493	280	773	Muş	37	10	47
Balıkesir	499	215	714	Nevşehir	119	31	150
Bilecik	44	18	62	Niğde	67	25	92
Bingöl	49	16	65	Ordu	162	59	221
Bittis	29	9	38	Rize	59	19	78

¹³ http://www.barobirlik.org.tr/tbb/avukat_sayilari/2009.aspx

Bolu	85	39	124	Sakarya	244	97	341
Burdur	100	37	137	Samsun	475	169	644
Bursa	1.162	553	1.715	Siirt	29	6	35
Çanakkale	184	85	269	Sinop	43	15	58
Çankırı	40	22	62	Sivas	190	87	277
Çorum	178	72	250	Tekirdağ	295	144	439
Denizli	515	214	729	Tokat	156	70	226
Diyarbakır	487	160	647	Trabzon	214	112	326
Edirne	181	62	243	Tunceli	24	9	33
Elazığ	234	51	285	Şanlıurfa	329	59	388
Erzincan	55	36	91	Uşak	155	52	207
Erzurum	197	53	250	Van	155	35	190
Eskişehir	364	200	564	Yozgat	108	30	138
Gaziantep	683	173	856	Zonguldak	252	120	372
Giresun	131	56	187	Aksaray	133	38	171
Gümüşhane	31	8	39	Karaman	79	29	108
Hakkari	47	3	50	Kırıkkale	97	23	120
Hatay	486	172	658	Batman	143	25	168
Isparta	160	67	227	Şırnak	62	8	70
Mersin	808	364	1.172	Bartın	38	22	60
İstanbul	15.080	9.909	24.989	İğdır	42	12	54
İzmir	3.276	2.351	5.627	Yalova	72	33	105
Kars	73	24	97	Karabük	71	34	105
Kastamonu	95	41	136	Osmaniye	112	51	163
Kayseri	588	226	814	Düzce	86	37	123
Kırklareli	113	57	170	TOPLAM	42.484	23.776	66.260
Kırşehir	73	19	92				

Çizelge de görüldüğü gibi, Türkiye’de 78 baro bulunmakta ve 31.12.2009 tarihi itibariyle bu barolara kayıtlı avukat sayısı 66.260 tır.

Barolara kayıtlı avukatların 42.484’ü (% 64.1) erkek, 23.776’sı (% 35.9) kadındır. Barolara göre avukat sayıları 33 (Tunceli) ile 24.989 (İstanbul) arasında değişmektedir.

Çizelge 12. Avukat sayısı 1000 den Fazla Olan Barolar

BARO ADI	ERKEK	%	KADIN	%	TOPLAM	%
		*		*		*
İstanbul Barosu	15.080	35.5	9.909	41.7	24.989	37.7
Ankara Barosu	5.640	13.3	3.797	16.0	9.437	14.2
İzmir Barosu	3.276	7.7	2.351	9.9	5.627	8.5
Antalya Barosu	1.427	3.4	766	3.2	2.193	3.3
Bursa Barosu	1.162	2.7	553	2.3	1.715	2.6
Adana Barosu	977	2.3	535	2.2	1.512	2.3
Konya Barosu	1.019	2.4	421	1.8	1.440	2.2
Mersin Barosu	808	1.9	364	1.5	1.172	1.8
TOPLAM	29.389	69.2	18.696	78.6	48.085	72.6
GENEL TOPLAM	42.484	100.0	23.776	100.0	66.260	100.0

* %'ler, ilgili barodaki avukat sayısına göre değil, genel toplama göre hesaplanmıştır.

Avukat sayısı 1000 den fazla olan baro sayısı 8, toplam avukat sayısı 48.085 olup, tüm barolardaki toplam avukat sayısının % 72,6'sı bu 8 baroya kayıtlıdır.

İstanbul, Ankara ve İzmir barolarına kayıtlı avukat sayısı 40.053 olup, barolara kayıtlı toplam avukat sayısının % 60,4'ü bu üç baroya kayıtlıdır.

Ülkemizde 1.095 kişiye 1 avukat düşmektedir.

GENEL DEĞERLENDİRME

1. TÜRKİYE'DE BULUNAN HUKUK FAKÜLTESİ SAYISI ÇOK YÜKSEKTİR

2010-2011 eğitim öğretim yılı itibariyle, 81 ilimizde 102 devlet, 52 adet vakıf üniversitesi olmak üzere toplam 154 üniversitesi bulunmaktadır. 102 devlet üniversitesinin 25'inde, 52 vakıf üniversitesinin 33'ünde hukuk fakültesi yer almaktadır (Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde bulunan 3 üniversitedeki hukuk fakülteleri hariç).

Diğer bir ifade ile devlet üniversitelerinin % 25'inde, vakıf üniversitelerinin % 63'ünde hukuk fakültesi bulunmaktadır.

Bundan böyle ne devlet ne de vakıf üniversitelerinde yeni hukuk fakültesi açılmamalıdır.

2. Hukuk Fakültelerinin Öğrenci Kontenjanları Çok Yüksek

Devlet üniversitelerinde bulunan 25 hukuk fakültesinden Hacettepe Üniversitesi, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi ve İstanbul Medeniyet Üniversitesi Hukuk Fakülteleri 2010-2011 eğitim öğretim yılında öğrenci talebinde bulunmamıştır. Diğer 22 devlet üniversitesi hukuk fakültelerinin toplam öğrenci kontenjanları 6.022 dir.

Vakıf üniversitelerinde bulunan 33 hukuk fakültesinden Turgut Özal Üniversitesi, İstanbul Medipol Üniversitesi, İstanbul Kemerburgaz Üniversitesi ve Uluslararası Antalya Üniversitesi, Gazikent Üniversitesi ve Mevlana Üniversitesi Hukuk Fakülteleri 2010-2011 eğitim öğretim yılında öğrenci talep etmemiştir. Diğer 27 vakıf üniversitesi hukuk fakültelerinin öğrenci kontenjanları 2.938 dir.

Devlet ve vakıf üniversiteleri hukuk fakültelerinin toplam kontenjanı 8.960 olup, Devlet üniversiteleri hukuk fakültesi kontenjanları 26 ile 1.230 arasında, vakıf üniversiteleri hukuk fakültesi kontenjanları 28 ile 175 arasında değişmektedir.

3 devlet üniversitesi, 6 vakıf üniversitesi hukuk fakültesi 2010-2011 eğitim öğretim yılında öğrenci talep etmemişlerdir. Gelecek yıllarda bu fakültelerin de öğrenci alacağı düşünüldüğünde toplam kontenjanın 10.000'i geçmesi büyük bir olasılıktır.

İstanbul Üniversitesi (410 öğrenci), Marmara Üniversitesi (410 öğrenci), Kırıkkale Üniversitesi (113) ve Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi (257 öğrenci) normal eğitim yanında ikinci öğretim de yapmaktadır. İkinci öğretimdeki toplam öğrenci kontenjanı 1.290 dır.

Hukuk fakültelerinin öğrenci kontenjanları büyük bir değişiklik göstermektedir. Hukuk fakültesi öğretim üyelerinin kaliteli bir hukuk eğitimi için en uygun kontenjanı belirlemeleri, zaten kontenjanlar çok yüksek iken bazı fakültelerin ikinci öğretim yapmaktan vazgeçmeleri gereklidir.

3. Hukuk Fakültelerine ÖSYM Tarafından Yerleştirilen Öğrencilerin Puanları Arasındaki Fark Çok Fazladır

2010-2011 eğitim-öğretim yılında devlet üniversitelerinin hukuk fakültelerini tercih eden öğrencilerin puanları 460.012 ile 566.980 arasında, vakıf üniversitelerinin hukuk fakültelerine genel kontenjanda yerleştirilen öğrencilerin puanları 348.659 ile 540.426 arasında değişmektedir.

Görüldüğü gibi, devlet ve vakıf üniversitelerine yerleştirilen öğrencilerin taban puanları arasındaki fark 111.353 puan, tavan puanları arasındaki fark 26.554 puandır.

Özellikle puanlar düştükçe, bir puanlık farkta bile binlerce öğrenci fark etmektedir. 111.353 puan fark çok yüksektir. Bu da hukuk fakültelerine başarısı yüksek olmayan öğrencilerin de yerleştirildiğini göstermektedir.

4. Fakültelerin Kontenjanlarına Bağlı Olarak Hukuk Fakültelerinde Öğrenci Sayısı Fazladır

2008-2009 eğitim öğretim yılında öğrencisi bulunan 19 devlet üniversitesi hukuk fakültesinde toplam öğrenci sayısı 17.655 olup, fakültelere göre 83 ile 3.608 arasında, 21 vakıf üniversitesi hukuk fakültesinde öğrenci sayısı 32 ile 863 arasında değişmekte toplam 9.160 öğrenci bulunmaktadır.

2008-2009 eğitim öğretim yılında öğrencisi bulunan 40 hukuk fakültesinde toplam 26815 öğrenci eğitim görmektedir. Diğer 18 hukuk fakültesi de öğrenci almaya başladığında bu sayının da hızla artacağı bir gerçektir.

5. Hukuk Fakültelerinden Mezun Olan Öğrenci Sayısı Fazladır

2008-2009 eğitim öğretim yılında mezun veren 14 devlet üniversitesi hukuk fakültesinden mezun olan öğrenci sayısı 3.166 olup fakültelere göre 23 ile 739 arasında, 14 vakıf üniversiteleri hukuk fakültelerinde ise mezun sayıları 27 ile 207 arasında değişmekte, toplam mezun sayısı 1.538 öğrencidir.

Görüldüğü gibi 14 devlet, 14 vakıf üniversitesi hukuk fakültelerinden 2008-2009 eğitim öğretim yılında 4.704 öğrenci mezun olmuştur. Bugün toplam 58 hukuk fakültesi bulunmaktadır. 2008-2009 öğretim yılında toplam 28 fakültesinden mezun olanların sayısı 4.704 ise kısa bir süre içinde iki katına çıkacağını söylemek kahinlik olmayacaktır.

6. Hukuk Fakültelerinde Tam Zamanlı Öğretim Üyesi Sayıları Çok Farklıdır

Devlet üniversiteleri hukuk fakültelerinde 2008-2009 eğitim öğretim yılında 17 hukuk fakültesinde 481, 20 vakıf üniversitesi hukuk fakültelerinde 314 tam zamanlı öğretim üyesi görev yapmaktadır

Devlet üniversiteleri hukuk fakültelerinde görev yapan tam zamanlı öğretim üye sayısı 2008-2009 eğitim öğretim yılında 2 ile 108 arasında değişmektedir. Aynı eğitim öğretim yılında öğrencisi bulunmasına karşın tam zamanlı öğretim üyesi bulunmayan devlet üniversitesi

hukuk fakülteleri; Karadeniz Teknik Üniversitesi ve Kırıkkale Üniversitesi hukuk fakülteleridir.

Vakıf üniversiteleri hukuk fakültelerinde görev yapan tam zamanlı öğretim üye sayısı 2008-2009 eğitim öğretim yılında 1 ile 35 arasında değişmektedir. Aynı eğitim öğretim yılında öğrencisi bulunmasına karşın İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi’nde tam zamanlı öğretim üyesi bulunmamaktadır.

Aynı hukuk eğitimini vermesi gereken fakültelerde tam zamanlı öğretim üye sayıları arasındaki farklılıklar oldukça düşündürücüdür. Fakülteler öğretim üyesi eksikliklerini, diğer fakültelerden sağlamaya çalışsa da tam zamanlı öğretim üyesi fakültelerin olmazsa olmazıdır. Atalarımızın söylediği gibi *“Taşıma su ile değirmen dönmez”*.

Fakülteler tabela fakültesi olarak açılmamalı, kaliteli eğitimin temel unsuru olan yeterli öğretim üyesine sahip olduktan sonra açılmalıdır.

7. Hukuk Fakültesi Mezunlarının İstihdamı

Hukuk fakültelerinden mezun olanlar, çok sayıda mesleği ve meslek grubunu kapsayan geniş bir alanda çalışma ve iş bulma olanağına sahip olmakla birlikte ilk planda hâkim ve savcılık ile bugün için serbest meslek olarak kabul edilen, fakat kamu görevi olduğunda şüphe bulunmayan avukatlık mesleğini tercih etmektedirler. Adalet Bakanlığı 2009 yılında hâkimlik ve savcılık sınavı açmamış, 2010 yılı için 400 kişi alınacağını duyurmuştur. Bu da gösteriyor ki, günümüzde yılda 5000’e yaklaşan hukuk mezunlarının en fazla %9’u hâkim ve savcı olabilecektir. İdari ve askeri yargı ihtiyacını da dikkate aldığımızda bu oran %10 civarında olmaktadır. Akademisyenliği ayrı tutacak olursak, hukuk fakültesi mezunları, kaymakamlık, banka müfettişliği, hesap uzmanlığı ve Sayıştay denetçiliğine de kabul edilmektedirler. Ancak bu mesleklere giriş sınavlarında ekonomi ve muhasebe alan bilgisine ağırlık verilmesi sebebiyle başarı yüzdesi oldukça düşük kalmaktadır. Bu itibarla hâkimlik ve savcılık sınavında başarılı olamayanların büyük çoğunluğu, bugün için sınavsız kabul edilen avukatlık mesleğine yönelmektedirler.¹⁴

¹⁴ Türkiye Barolar Birliği’nden edinilen bilgiye göre; ülkemizde 2009 yılında 3 514

SONUÇ

Diğer tüm fakültelerde olduğu gibi, hukuk fakülteleri eğitim ve öğretiminde de çok önemli sorunlar bulunmaktadır. Bu sorunlara çözüm bulunmadığı takdirde gelecekte hukuk eğitimini de çıkmazlar beklemektedir.

Bilindiği gibi, ülkemizde bazı yıllarda bazı meslekler ön plana çıkmakta ve o fakültelerin popülaritesi artmakta ve öğrenciler o mesleklerle yönelmektedir. Ancak o fakültelerin gerekli önlemleri almadığında 5-10 sene sonra o fakülteler de sıradanlaşmaktadır.

Son yıllarda hukuk eğitim ve öğretiminin prestijli olması nedeniyle öğrenciler, hukuk fakültelerini tercih etmekte ve hukuk fakülteleri kontenjanlarını doldurabilmektedir. Hukuk eğitim ve öğretiminde gerekli önlemler alınmadığında, hukuk fakültelerini tercih edecek öğrenciler azalacak ya da çok başarılı öğrenciler tercih etmeyecektir.

Hukuk fakültelerini tercih eden öğrencilerin tercihlerini yaparken düşünceleri, başarılı bir hâkim, Cumhuriyet savcısı, avukat ya da akademisyen olmaktır. Sanmıyoruz ki hiçbir öğrenci memur olmak için hukuk fakültelerini tercih etsin. Hukuk devletinde iyi yetişmiş hukukçulara gereksinim çok fazladır. Bilgi sahibi olmayan hâkim, savcı ve avukatın başarılı olması mümkün değildir. Bir başka ifadeyle mesleki bilgi, adaletin gerçekleşmesinin temel koşullarından biridir. Dolayısıyla başarılı hâkim, Cumhuriyet savcısı ve avukatlar hukuk devletinin ve adil yargılanma hakkının teminatıdır. Bu da çok iyi yetişmiş yerli öğretim üyeleri ve başarılı öğrenciler ile sağlanabilir.

Hukuk Fakültesi öğretim üyelerine önemli sorumluluklar düşmektedir. Gerek Hükümet (son yıllarda devlet ve vakıf üniversitelerinin birçoğu Bakanlar Kurulu kararı ile açılmıştır) gerekse YÖK nezdinde temasa geçerek yeni hukuk fakültelerinin açılmasının engellenmesinin sağlanması ve kontenjanların düşürülmesi konularındaki sorunları çözmeleri zorunludur.

avukatlık ruhsatı almıştır. Bu sayı 2008 yılı için; 3 934, 2007 yılı için; 4 132, 2006 yılı için; 3 567 dir. Bu verilere göre ülkemizde her yıl ortalama olarak yaklaşık 3 800 kişi avukatlık mesleğine başlamaktadır.

KAYNAKLAR

- http://www.barobirlik.org.tr/tbb/avukat_sayilari/2009.aspx)
- TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları - Dönemi: 2009.
http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?tb_id=39&ust_id=11 (Erişim Tarihi: 16.10.2010)
- Vakıf Yükseköğretim Kurumları Kadrolu Öğretim Elemanlarının Bölümlere Göre Dağılımı http://www.yok.gov.tr/y/ozet_rapor.htm. Erişim Tarihi 10.09.2010
- Yüksek Öğretim Katalogu 1 – 247 s.: (http://www.yok.gov.tr/katalog/katalog_devlet.pdf).
- Yüksek Öğretim Katalogu 248 – 317 s Vakıf Üniversiteleri.http://www.yok.gov.tr/katalog/katalog_vakif.pdf. (Erişim Tarihi 10.09.2010)
- Yüksek Seçim Kurulu, Adli ve İdari Yargı Seçim Çevreleri Esas Alınarak Oluşturulan, Soyad Sıralı Seçmen Listeleri (29.09.2010) <http://www.ysk.gov.tr/ysk/index.html> Erişim Tarihi: 09.10.2010)
- Yüksek Seçim Kurulu, Adli ve İdari Yargı Seçim Çevreleri Esas Alınarak Oluşturulan, Soyad Sıralı Seçmen Listeleri (29.09.2010) <http://www.ysk.gov.tr/ysk/index.html> Erişim Tarihi: 09.10.2010)